

Rapportnr.	0014 /2009
Status :	foreløpig/endelig

INSPEKSJONSRAPPORT

BEDRIFT: Våler Kommune

Bedriftens adresse:	1592 Våler i Østfold	FMVAs saksnummer:	07/6011
Organisasjonsnr.	959 272 581		
Utslippstillatelse av:	9. november 2007	Forrige kontroll:	*
Bransjenr.:	75.110, 90.000	Tidsrom for kontrollen:	29. april 2009
Kontrollklasse:	4	Inspektør:	Karsten Butenschøn Toralf Deilhaug
Tilstede fra bedriften:	Gorm Gullberg Øystein Sogn Bjørn Evensen	Andre tilstede:	*

Rapportens status: *Utkast/foreløpig rapport*

Rapporten er ”foreløpig/endelig” Det innebærer at dersom bedriften ikke har innvendinger til faktagrunnlaget, vil rapporten være å betrakte som endelig rapport 2 uker etter at den er mottatt.

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Internkontroll, med vekt på risikovurderinger og avviksbehandling
- Avløpsnett; strategi/planer for drift, vedlikehold og fornyelse
- Overløp
- Resipientoppfølging

Hovedkonklusjon

Under inspeksjonen ble det konstatert følgende avvik:

1. Internkontrollen har betydelige mangler
2. Tillatelsen etter forurensingsloven blir ikke overholdt

Utarbeidet dato: 4. mai 2009

Sign.: *

Inspektør: Karsten Butenschøn

Sign.: *

Overordnet: Toralf Deilhaug

1. Innledning

Denne rapporten er skrevet etter en rutine inspeksjon. Inspeksjoner gjennomføres i hovedsak for å verifisere at gjeldende krav med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø overholdes. Inspeksjonen fokuserer på overholdelse av krav. Rapporten omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor Fylkesmannens forvaltningsområde. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

- AVVIK defineres som: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
(F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)
- ANMERKNING defineres som: et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for utrykningen var:

- Aktuelle lover og forskrifter
- Tillatelse av 9. november 2007

3. Omfang

- Internkontroll, med vekt på risikovurderinger og avviksbehandling
- Avløpsnett; strategi/planer for drift, vedlikehold og fornyelse
- Overløp
- Resipientoppfølging

4. Avvik

Følgende avvik ble konstatert under inspeksjonen:

Avvik 1

Internkontrollen har betydelige mangler

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter § 5 nr. 6-8

Kommentarer:

Driften av anlegget skjer i all hovedsak basert på de pliktoppfyllende ansattes erfaring og interesse. Den dokumenterte internkontrollen er utdatert og brukes i liten grad.

Det foreligger ikke dokumentert oppdatert risikovurdering av avløpsanleggene. Kommunen foretar løpende *ad-hoc* risikovurderinger ifm virksomhetsplanlegging og budsjettarbeid. Vurderinger baserer seg på erfaringer med anlegget og de utfordringene som til enhver tid oppfattes som størst. Det er ikke iverksatt en rutine som sikrer en regelmessig systematisk risikovurdering av alle deler av avløpsanlegget opp mot målene som er satt for anlegget jf kommunens vannmiljøplan. Det kan enkelt ikke dokumenteres hva som er risikovurdert, herunder risikovurderinger som konkluderer med at tiltak ikke er nødvendig. For å understreke betydningen av dokumenterte risikovurderinger nevner vi at straffevilkåret i forurensingsloven er uaktksomhet. Hvorvidt et brudd på utslippstillatelsen er straffbart eller ikke vil derfor blant annet avhenge av om det er foretatt tilstrekkelige risikovurderinger.

Kommunens avvikssystemer er utilstrekkelige. Driftsavvik blir delvis logget på skjemaer i perm på driftsoperatørens kontor og delvis ført i loggskjemaer ute i pumpestasjoner. Det er ikke etablert fast rutine som klart definerer hva som er avvik og hva som er forutsette driftsforstyrrelser som rettes fortløpende uten å involvere overordnet. Loggføringer i permene på driftsoperatørens kontor ble gjennomgått. Føringer inneholder i all hovedsak bare sted og dato uten å angi noe om hva som skjedde, årsak eller tiltak. Eksterne avvik, for eksempel strømbrudd, blir ikke alltid logget, blant annet viste overløpstilleren på Westeng pst. at stasjonen hadde gått 8 timer i overløp siden 15. april uten at årsaken er registrert. Avvikssystemet legger ikke til rette for at oversikter kan brukes i risikovurderinger eller som beslutningsgrunnlag på andre måter.

Under kontrollen ble rutine for besøk i pumpestasjon verifisert. Den skriftlige rutinen lå som et laminert ark i pumpestasjonen. Rutinen inneholdt en del punkter som ikke blir utført, eller utført på en annen måte enn beskrevet. Flere av avvikene fra rutinen blir godt begrunnet men mangler forankring.

Det er i liten grad iverksatt rutiner for driftskontrollsamhandling med Moss kommune og Movar. Kommunen mener dette blant annet fører til uakseptabel risiko for overløp i pumpestasjonen på Rødsund.

Avvik 2**Tillatelsen etter forurensingsloven blir ikke overholdt****Avvik fra:****Tillatelse 9. november 2009, Vilkår 3.3, 3.4, og 11.2.2****Kommentarer:**

Kommunen skal kunne dokumentere en helhetlig plan for fornyelse og vedlikehold av avløpsnett. Kommunen henviser til at det er planlagt omfattende fornyelse på Dammyr-Våk, og at dette tiltaket er en forsering av handlingsplanen for vestre Vansjø. For å ivareta tillatelsens krav må Kommunen imidlertid kunne dokumentere planer utover handlingsplanen for vestre Vansjø. Hensikten med kravet er at kommunen skal kunne dokumentere at vedlikehold og fornyelse skjer i henhold til en langsiktig prioriteringstrekkefølge som samtidig er slik at det ikke oppstår et fremtidig vedlikeholdsetterslep av betydning.

Tillatelsen setter krav om at alle pumpestasjoner skal ha bufferkapasitet slik at kommunen har rimelig frist til å iverksette avbøtende tiltak. Kommunen opplyser at bufferkapasiteten i pumpestasjonene på Teksnes og Rødsund er om lag 3 timer. Dette gir ikke kommunen tilstrekkelig frist til å forebygge nødoverløp ved stans. Kommunen oppgir at grunnforholdene og fallretninger gjør det vanskelig, u-hensiktsmessig og lite kostnadseffektivt å øke bufferkapasiteten i disse stasjonene. Kommunen har imidlertid ikke søkt om endring av kravet, eller på annen måte drøftet spørsmålet med Fylkesmannen.

Tillatelsen forbyr driftsoverløp fra avløpsnett. Ved nedbør oppstår det mottrykk på avløpsledningen fra Westeng pst. til hovedavløpsledningen, slik at Westeng går i overløp. Driftsoperatør mener dette skyldes at avløpsledningen er koplet til hovedavløpsledningen med en T-kopling. Fylkesmannen forutsetter at sanering av driftsoverløpet på Westeng innpasses i den helhetlige planen for fornyelse og vedlikehold.

Avløp er omtalt i kommunens årsrapporter, men omtalen er ikke dekkende for de kravene til årsrapport som er gitt i tillatelsens vilkår 11.2.2.